

Skloňování podstatných jmen

Tvrdé vzory: магазин, англичанин, котенок

Měkké vzory: портфель, случай, сценарий

TVRDÉ VZORY

Jednotné číslo

1.	магазин	англичанин	котенок
2.	магазина	англичанина	котенка
3.	магазину	англичанину	котенку
4.	магазин živ. студента	англичанина	котенка
6.	(о) магазине	(об) англичанине	(о) котенке
7.	магазином	англичанином	котенком

Množné číslo

1.	магазины	англичане	котята
2.	магазинов	англичан	котят
3.	магазинам	англичанам	котятам
4.	магазины živ. студентов	англичан	котят
6.	(о) магазинах	(об) англичанах	(о) котятах
7.	магазинами	англичанами	котятами

Jednotné číslo

1.	портфель	случай	сценарий
2.	портфеля	случая	сценария
3.	портфелю	случаю	сценарию
4.	портфель жив. водителя	случай	сценарий
6.	(о) портфеле	(о) случае	(о) сценарии
7.	портфелем	случаем	сценарием

Množné číslo

1.	портфели	случаи	сценарии
2.	портфелей	случаев	сценариев
3.	портфелям	случаям	сценариям
4.	портфели жив. водителей	случаи	сценарии
6.	(о) портфелях	(о) случаях	(о) сценариях
7.	портфелями	случаями	сценариями

POZNÁMKY:

1. Podstatná jména životná mají v jednotném i množném čísle ve 2. a 4. pádě shodný tvar. Я встретил студента. Я встретил студентов.
2. Podstatná jména na -ж, -ш, -ч, -щ mají v 7. pádě jedn. čísla koncovku -ом (je-li pod přízvukem): ножом, карандашом, врачом, плащом, nebo -ем (je-li přízvuk na kmeni): мужем, плачем, товарищем; v 2. pádě mn. čísla mají koncovku -ей nezávisle na přízvuku: ножей, врачей, товарищей.

Na samohlásku: tvrdý vzor: škóla
 měkké vzory: neděľa, fotografía

Na souhlásku: vzor: tetradь

A) NA SAMOHLÁSKU

Jednotné číslo

	Tvrdý typ	Měkké typy	
1.	škóla	neděľa	fotografía
2.	škóly	neděli	fotografii
3.	škóle	neděle	fotografii
4.	škólu	neděľo	fotografíu
6.	(o) škóle	(o) neděle	(o) fotografii
7.	škóľoľ	neděľeľ	fotografíeľ

Množné číslo

	Tvrdý typ	Měkké typy	
1.	škóly	neděli	fotografii
2.	škol	neděľ	fotografíľ
3.	škóľam	neděľam	fotografíam
4.	škóly živ. děvušek	neděli boģínľ	fotografii
6.	(o) škóľax	(o) neděľax	(o) fotografíax
7.	škóľami	neděľami	fotografíami

B) NA SOUHLÁSKU

	Jednotné číslo	Množné číslo
1.	тетрадь	тетради
2.	тетради	тетрадей
3.	тетради	тетрадам
4.	тетрадь	тетради, živ. газелей
6.	(о) тетради	(о) тетрадях
7.	тетрадью	тетрадами

POZNÁMKY:

- Podstatná jména životná** mají v množném čísle ve 2. a 4. pádě shodný tvar: Я знаю этих женщин (княгинь). Кормить лошадей.
- Podstatná jména na **-жа, -ша, -ча, -ца** a **-ца** mají v **7. pádě jedn. čísla** pod přízvukem koncovku **-ой** (межой, душой, свечой, овцой), nebo **-ей** (je-li přízvuk na kmeni): продажей, добычей, крышей, пиццей, пшеницей.
- Ve **2. pádě mn.č.** se setkáváme s vkladnými samohláskami **-о-** (po tvrdých souhláskách), např. марка – марок, сказка – сказок, кукла – кукол, a **-е-** (po měkkých a šepavých souhláskách, před měkkým л a před н), např. стрóйка – стрóек, книжка – книжек, капля – капель, сосна – сосен. Ruština se nevyhýbá skupině souhlásek, např.: игр, цифр, норм, битв, изб, волн apod.
- Podstatná jména na **-ня** s předcházející souhláskou mají 2. pád mn.č. bez měkkého znaku: башня – башен, вишня – вишен, читальня – читален. Výjimku tvoří slova: деревень, кухонь a zastaralé барышень (slečen).
- Podstatné jméno **статья** se skloňuje takto: 1. статья, 2. статьи, 3. статьи, 4. статью, 6. (о) статье, 7. статьёй, mn. číslo: 1. статьи, 2. статей, 3. статьям, 4. статьи, 6. (о) статьях, 7. статьями. Ve všech tvarech kromě **2. pádu mn. čísla** je před koncovkou měkký znak. Podobně se skloňují podstatná jména **семья, скамья, судья**

(soudce). U slov na **-ья** s přízvukem na kmeni je skloňování stejné, ale v **2. pádě mn. čísla** je zakončení **-ий** (bez měkkého znaku): **бегу́нья** (běžkyně) – **бегу́ний**, **лгу́нья** (lhářka) – **лгу́ний**, **прыгу́нья** (skokanka) – **прыгу́ний**.

6. Podstatné jméno **мать** se skloňuje takto: 1. мать, 2. матери, 3. матери, 4. мать, 6. (о) матери, 7. матерью; mn. číslo: 1. матери, 2. матерей, 3. матерям, 4. матерей, 6. (о) матерях, 7. матерями. **Дочь** se skloňuje stejně, pouze v **7. pádě mn. čísla** je tvar **дочерьми**.
7. Podstatná jména **любо́вь, ложь, ро́жь, це́рковь** v nepřímých pádech **-о-** vypouštějí, kromě **7. pádu jedn. čísla**: 1. любо́вь, 2. любви́, 3. любви́, 4. любо́вь, 6. (о) любви́, 7. любо́вью. Slovo **це́рковь** má v **3., 6. a 7. pádě mn. čísla** zakončení tvrdé **-ам, -ах, -ами**.
8. Slovo **пу́ть** je mužského rodu, skloňuje se však jako **тетрадь** s výjimkou **7. pádu**, kde je tvar **пу́тём**.
9. Podstatná jména **лю́ди, де́ти** mají v **7. pádě mn. čísla** tvary **лю́дьми, детьми́**.
10. Podle vzoru **шко́ла** se skloňují podstatná jména mužského rodu zakončená na **-а**: **де́душка, мужчи́на, Ю́ра** apod.

STŘEDNÍ ROD

Tvrdý vzor: правило

Měkké vzory: учи́лище, зда́ние, воскресе́нье

	Jednotné číslo			
	Tvrdý typ	Měkké typu		
1.	правило	учи́лище	зда́ние	воскресе́нье
2.	правила	учи́лица	зда́ния	воскресе́нья
3.	правилу	учи́лищу	зда́нию	воскресе́нью
4.	правило	учи́лище	зда́ние	воскресе́нье
6.	(о) правиле	(об) учи́лище	(о) зда́нии	(о) воскресе́нье
7.	правилом	учи́лищем	зда́нием	воскресе́ньем

Množné číslo

	Tvrdý typ	Měkké typy		
1.	пράвила	учілища	здáния	воскресéнья
2.	пράвил	учілиц	зданий	воскресéний
3.	пράвилам	учілищам	здáниям	воскресéньям
4.	пράвила	учілища	здáния	воскресéнья
6.	(о) прáвилах	(об) учілищах	(о) здáниях	(о) воскресéньях
7.	пράвилами	учілищами	здáниями	воскресéньями

POZNÁMKY:

- Podstatná jména životná**, kterých je však u středního rodu velmi málo, mají v množném čísle ve 2. a 4. pádě shodný tvar, stejně jako je tomu u podstatných jmen ženského rodu. Např. Я знаю éтих лиц.
- Podstatná jména na **-ко** mají v 1. pádě mn. čísla koncovku **-и** (яблоко – яблоки, колéчко – колéчки). Slova **вóйско** a **óблако** však mají v **1. pádě mn. čísla** přízvuchnou koncovku **-á** (войскá, облакá). Koncovku **-и** v **1. pádě mn. čísla** mají také podstatná jména колéно, плечó, ýхо a zastaralé óко (колéни, плéчи, ýши, óчи).
- Několik podstatných jmen má **množ. číslo** na **-ья**: звенó, крылó, дéрево, перó, např.: 1. звéнья, 2. звéньев, 3. звéньям, 4. звéнья, 6. (о) звéньях, 7. звéньями.
- Ve **2. pádě mn. čísla**, který zpravidla nemá koncovku, se setkáváme s vkladnými **-о-** (óкна – óкон, стéкла – стéкол) nebo **-е-** (окóшки – окóшек, крéсла – крéсел). Vkladné **-и** mají slova na **-ье** (воскресéний, варéний, кúшаний). Zakončení **-ьев** mají podstatná jména typu звенó (viz předcházející bod) a dále podstatná jména плáтье (плáтьев), верхóвье (верхóвьев), низóвье (низóвьев), ýстье (ýстьев). Koncovku **-ов** mají slova na **-ико** (колёсиков) a některá jiná: облакóв, озеркóв, судóв (jedn. číslo судно).
- Podstatná jména **пóле, мóре, гóре** se skloňují obdobně jako здáние, v **6. pádě jedn. čísla** však mají koncovku **-е**. Ve **2. pádě mn. čísla** u slov пóле, мóре je koncovka **-éй** (полéй, морéй). Slovo гóре množné číslo netvoří.